

DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT

Statsråden

Stortinget
Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

21/953-5

12. april 2021

**Representantforslag - Dok 8:178 S (2020-2021) fra
stortingsrepresentantene Bård Hoksrud, Tor André Johnsen, Åshild
Bruun Gundersen og Roy Steffensen**

Jeg vil vise til representantforslag 178 S (2020-2021) fra stortingsrepresentantene Bård Hoksrud, Tor André Johnsen, Åshild Bruun Gundersen og Roy Steffensen om kostnadseffektive veiinvesteringer.

Representantene ber om at Stortinget ber regjeringen sørge for at kostnadseffektivitet og kvalitetskrav veier tyngre enn ulike sertifiseringsordninger i vurderinger av investeringsprosjekter på vei. Det skal ikke stilles som krav at Statens vegvesens eller Nye Veiers investeringsprosjekter skal sertifiseres i tråd med CEEQUAL eller liknende.

Vurdering:

Jeg vil vise til at CEEQUAL (The Civil Engineering Quality Assessment & Awards Scheme) er et internasjonalt miljøsertifiseringssystem for anleggsprosjekter der målsettingen er å gjøre disse mer miljøvennlige og bærekraftige.

Ordningen krever at utbyggingsprosjektet vurderes opp mot et sett av kriterier for ulike miljø- og bærekraftstemaer, og hvert kriterium krever framlegging av dokumentasjon på oppfyllelse. Noen av kriteriene er obligatoriske for alle prosjekter som skal sertifiseres, andre er valgfrie avhengig av om de er relevante for det aktuelle prosjektet eller ikke. Kriteriene kan brukes på de ulike fasene i et anleggsprosjekt, fra planfase via prosjektering til utbygging separat, eller på prosjektet som helhet ('whole project').

For å sikre at alle CEEQUAL-sertifiserte prosjekter følger de samme retningslinjer for sertifisering og for å gjøre sertifiseringsprosessen forutsigbar og troverdig, må vurderingene som assessoren/ assessor-teamet gjør gjennom en verifisering av en uavhengig tredjepart. Inntil det er etablert en norsk verifikator (tredjepart), må det utarbeides en engelsk beskrivelse av dokumentasjonen, men selve dokumentasjonen er på originalspråket. Kontraktspråket endres imidlertid ikke som følge av krav til CEEQUAL.

Jeg vil vise til at Statens vegvesen har valgt å benytte dette systemet som et verktøy for å nå NTP-målet om å bidra til å nå Norges klima- og miljømål. Både etatens toppmål for klima og miljø og CEEQUAL bygger på FNs bærekraftsmål. Ved å gjennomføre CEEQUAL-sertifisering allerede fra planfasen, er det mulig å oppnå en mer systematisk tilnærming til miljø- og bærekraftsutfordringene, og planlegge mer kostnadseffektive tiltak i senere faser av prosjektene.

Styrken i CEEQUAL-sertifiseringen er også at det setter krav til dokumentasjon og etterprøvbarehet for gjennomførte miljøtiltak, og den uavhengige tredjeparts verifikasjonen av denne dokumentasjonen bidrar til dette. Ordningen omfatter et bredt spekter av miljø- og bærekraftstemaer og innebærer en balansering av økonomiske, samfunnsmessige og miljømessige hensyn. Det innebærer også et krav om en kontinuerlig forbedring av miljøprestasjonen. Ved å tilpasse allerede eksisterende krav til dokumentasjon av miljøtiltak i vegprosjektene i dag, mener Statens vegvesen at de også vil kunne oppfylle mange av kravene som stilles av CEEQUAL uten vesentlig kostnadsøkning.

I Statens vegvesen er det foreløpig lagt til grunn at ordningen skal gjelde for prosjekter med kostnadsramme over 200 mill. kr og med kontraktsinngåelse etter 1. januar 2021. I første omgang gjelder kravet for anleggsfasen separat, men noen av etatens prosjekter har på eget initiativ valgt å legge 'whole project' til grunn for sertifiseringen. Hovedansvaret for å gjennomføre tiltak og dokumentere at aktuelle CEEQUAL-krav tilfredsstilles vil ligge hos entreprenøren. Denne må ha en sertifisert «assessor» til å gjennomgå og dokumentere at miljøkriteriene er oppfylt i prosjektet. Dette kan eventuelt skje i samarbeid med kvalifiserte fagpersoner hos byggherre.

De økonomiske utgiftene til CEEQUAL-sertifisering i vegprosjekter er knyttet til avgifter til rettighetshaverne, normalt i underkant av 0,05 pst. av investeringskostnadene i prosjektene, og utgifter bl.a. til utarbeidelse av dokumentasjon. Utgiftene vil være forholdsvis større i mindre enn i større prosjekter. Erfaringer fra to vegprosjekter utført av Skanska AS for Statens vegvesen med kostnadsrammer på henholdsvis ca. 1,5 mrd. og 3,4 mrd. kr, viser at disse utgiftene samlet har ligget i størrelsesorden 1 mill. kr inkludert avgifter til CEEQUAL-sertifiseringen. Dette tilsvarer mellom 0,03 og 0,07 pst. av investeringskostnaden. En stor del av disse utgiftene påløper uansett i prosjektene gjennom oppfølging og dokumentasjon av krav og føringer gitt i lover, forskrifter og andre myndighetskrav. Hvilke kostnader som reelt sett skyldes krav fra CEEQUAL eller som uansett vil påløpe kan være vanskelig å anslå nærmere.

Det samme gjelder utgifter til gjennomføring av miljø- og bærekraftstiltak som følge av CEEQUAL. I mange tilfeller vil gjennomføring av disse tiltakene som f.eks. redusert bruk av betong, redusert massetransport, økt gjenbruk osv. også innebære kostnadsbesparelser. Statens vegvesen, Bane NOR, Nye Veier AS og SINTEF Community har inngått samarbeid med Grønn Byggallianse for å gjøre verktøyet CEEQUAL lettere tilgjengelig for det norske markedet. Prosjektet skal fremme CEEQUAL som verktøy for langsiktig tenkning og planlegging gjennom alle prosjektfaser for å tilrettelegge for mer bærekraftige løsninger.

Formål med prosjektet er:

- Samle og systematisere erfaringer i bransjen
- Definere utviklingsbehov og gjennomføre:
 - Utarbeidelse av generelle CEEQUAL-kurs på norsk for å hjelpe bransjen med bruk av CEEQUAL for plan- og byggefasen separat
 - Utarbeide en veileder som beskriver standard dokumentasjon og anbefalinger av arbeidsprosesser for å oppnå mer bærekraftige infrastrukturprosjekter i Norge

Denne prosessen, i tillegg til erfaringer som vil bli gjort med gjennomføring av CEEQUAL i forbindelse med igangsatte prosjekter, vil bidra til at sertifiseringsprosessen vil bli mer effektiv og målrettet enn den er i dag.

Statens vegvesens vurderer at CEEQUAL vil være et nyttig verktøy i det videre arbeidet for en mer bærekraftig vegsektor, og som også vil bidra til en mer kostnadseffektiv gjennomføring. Statens vegvesen er dermed av den oppfatning at CEEQUAL på sikt vil bety reduserte kostnader for prosjektene. Jeg slutter meg til disse vurderingene.

Med hilsen

Knut Arild Hareide

Kopi
Statens vegvesen